

het onderwijsnetwerk van Jongeren Milieu Actief

JMA@SCHOOL
POSTBUS 19199
1000 GD AMSTERDAM

T (020) 5507 436
E SCHOOL@JMA.ORG
W WWW.JMA.ORG

Docentenhandleiding Speechless opdracht

Door Polyp zijn verschillende historische ontwikkelingen op een prikkelende manier in beeld gebracht. De vorm van een stripboek wekt de interesse en spreekt jongeren aan. Door gebruik te maken van tekeningen en symbolen in plaats van tekst wordt de lezer uitgedaagd goed te kijken en na te denken over wat er precies is afgebeeld. Er is veel ruimte voor de eigen interpretatie door het ontbreken van tekst.

Doel van de les

Jongeren worden uitgedaagd na te denken over thema's als globalisering, klimaatverandering en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen en hierover een eigen mening te vormen. Ook wordt van hen gevraagd wat volgens hen mogelijke oplossingen zijn voor het klimaatprobleem.

Niveau

De opdracht is met name geschikt vanaf de 4e klas.

Tijdsduur

Het maken van de opdrachten duurt 60 minuten inclusief het globaal doornemen van het boek. U kunt de opdracht eenvoudig inkorten door een of meerdere deelopdrachten weg te laten.

Werkwijze

Verdeel de klas in groepjes van 4 en deel aan ieder groepje het Speechless boek en 4 opdrachtexemplaren uit. Zij kunnen hier zelf mee aan de slag, wel is het belangrijk dat zij vragen kunnen stellen.

Aan het einde van de les kunnen de opdrachten klassikaal worden nabesproken waarbij de docent eventuele vragen kan beantwoorden.

In de laatste opdracht wordt leerlingen gevraagd zonder woorden op papier weer te geven hoe de aarde er volgens hen in 2050 uit zal zien. Wanneer er tijd voor is kunnen leerlingen dit kort aan elkaar presenteren.

Opdrachten bij het stripboek en de antwoorden

1. Het boek bevat geen tekst maar tekeningen en symbolen. Noem een voordeel en een nadeel hiervan. *Voordeel : er is veel ruimte voor eigen invulling/interpretatie, de lezer wordt uitgedaagd na te denken. Nadeel: het is soms lastig te begrijpen over welke gebeurtenis het gaat.*
2. Blader door het boek en bestudeer de cartoons. Wat vinden jullie van het algemene beeld dat door Polyp wordt geschetst van de wereld? Komt dit overeen met jullie visie? Les uit waarom wel/niet. *Het overzicht van de wereldgeschiedenis dat door Polyp wordt geschetst is weinig optimistisch en ook ontbreekt soms de nuance (aaneenschakeling van bloedige gevechten en misstanden) Eigen visie leerling.*
3. Op pagina 88 zie je twee verschillende tekeningen over klimaatverandering. Geef in enkele zinnen en in eigen woorden weer waar deze twee verhalen over gaan. Gebruik hierbij de woorden duurzame energie, kernenergie, CO₂ en klimaatverandering. Leg ook uit wat de mening is van voorstanders en tegenstanders van kernenergie. *Voorstanders van kernenergie zijn van mening dat deze vorm van energie opwekken schoon is omdat het geen broeikasgassen waaronder CO₂ uitstoot. Ook is kernenergie relatief goedkoop. Tegenstanders vinden kernenergie geen duurzame oplossing omdat de grondstof Uranium ook uitgeput raakt. Ook zien zij bezwaren in de opslag en veiligheid omdat nucleair afval nog duizenden jaren radioactief blijft.*
4. Op de laatste twee pagina's wordt aan de lezer gevraagd ideeën te verzinnen voor een betere wereld. Hieronder staan twee vraagstukken. Bedenk in je groepje per thema twee mogelijke plannen die een bijdrage leveren aan de oplossing hiervan.
-De opwarming van de aarde *Voorbeelden van oplossingen: Meer investeren in duurzame energie en technologie, cradle to cradle, (hogere) belasting heffen op vliegen, vlees etc, met financiële prikkels stimuleren duurzame energie te gebruiken/de auto te laten staan/minder te consumeren etc.*
- De ongelijke verdeling van welvaart. *Voorbeelden van oplossingen: Meer Fairtrade producten op de markt, meer geld voor ontwikkelingshulp, meer subsidies voor arme landen, opheffen landbouw subsidies rijke landen etc.*
5. Op pagina 83-87 zie je verschillende ontwikkelingen die te maken hebben met het onderwerp klimaatverandering. Beschrijf 3 menselijke invloeden die te maken hebben met de opwarming van de aarde. *Voorbeelden van antwoorden: Industrie, vleesproductie en consumptie, toename consumpte en welvaart, transport etc.*
6. In het boek wordt relatief weinig aandacht besteed aan klimaatverandering, alleen op de laatste 15 pagina's komt dit onderwerp aan bod. Toch is het een thema dat

de laatste jaren wereldwijd in de belangstelling staat.

Waarom denken jullie dat dit onderwerp niet veel voorkomt in het boek? *Zolang als de aarde bestaat veranderd het klimaat. Koude en warmere periodes hebben elkaar altijd afgewisseld. Dit betroffen natuurlijke veranderingen in tegenstelling tot de opwarming waar we nu mee te maken hebben. Niet eerder in de geschiedenis heeft menselijk handelen zo'n aanzienlijke invloed gehad op het opwarmen van de aarde. Sinds de laatste 100 jaar (industriële revolutie) is deze aanzienlijk toegenomen. Dit is de reden dat klimaatverandering pas in de laatste pagina's in Speechless aan de orde komt*

7. Globalisering of mondialisering is een term die gebruikt wordt om aan te geven dat de wereld steeds kleiner wordt. Mensen, arbeid, culturen, economieën en maatschappijen zijn dichter bij elkaar gekomen. Men spreekt ook wel over de wereld als *Global Village* (de wereld als een dorp). Het 'kleiner worden van de wereld' vind zijn oorzaak in de toename in mobiliteit en (tele)communicatie. Manieren van transport en communicatiemiddelen zoals internet zijn in aantal toegenomen, toegankelijker en goedkoper geworden. Ook wereldwijde handel is makkelijker geworden en werkgelegenheid kan worden uitbesteed aan andere landen. Noem 3 gevolgen van globalisering uit *Speechless*. *Gevolgen globalisering: transport is makkelijker geworden (p. 87) toename import en export ontwikkelingslanden (p.91), toename vrije handel (p.91-92), vergrote ongelijkheid tussen westerse en ontwikkelingslanden (p.91-95).*
8. Hoe denken jullie dat de aarde er in 2050 uitziet? Geef dit *Speechless* (dus zonder woorden) weer op papier. Denk na over welke materialen je wilt gebruiken en wees creatief. *Eigen inzicht docent.*